

Akademia Teatralna im. A. Zelwerowicza w Warszawie powiadomiła mnie o wszczęciu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Bernardzie Annie Bielenia w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki filmowe i teatralne w dniu 23 września 2024 r., a także o wyznaczeniu mnie przez Radę Doskonałości Naukowej jako recenzentkę.

Do zlecenia została dołączona dokumentacja

1. Wniosek o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
2. Uchwała nr 22/2024 Rady Dyscypliny AT im. A. Zelwerowicza w Warszawie z dnia 23 września 2024r w sprawie powołania komisji habilitacyjnej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitacyjnego
3. Kopia dyplomu
4. Dane wnioskodawcy
5. Autoreferat
6. Wykaz osiągnięć
7. Nagranie spektaklu „Noniek” w reż. Bernardy Anny Bielenia (Teatr Dzieci Zagłębia im.Jana Dormana w Będzinie 27.11. 2021 r.)

SYLWETKA ARTYSTKI

Dr Bernarda Anna Bielenia to aktorka, reżyser, scenarzystka, wykładowca, osoba wielkiego dynamizmu twórczego, silnie zaangażowana w rozwój naukowy i artystyczny Uczelni. Z wielką pasją i entuzjazmem twórczym działa również na rzecz kształtowania kultury swojego miasta, inspirując innych i przecierając nowe szlaki.

Dyplom mgr. w zakresie aktorstwo lalkowe, na Wydziale Sztuki Lalkarskiej Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, uzyskała Pani Bernarda w 1992 r. Po studiach rozpoczęła pracę w Białostockim Teatrze Lalek i prawie równocześnie została zatrudniona na stanowisku obserwatora w swojej rodzinnej Uczelni (obecnie AT w Warszawie Filia w Białymstoku). Wyjątkowość doktorantki zauważył profesor Domulewicz, powierzając jej pracę asystenta reżysera podczas realizacji spektaklu dyplomowego „Mirra, kadzidło i złoto” Joanny Kulmowej. Zainicjowany początek drogi pedagogicznej przekształcił się w wieloletnią i wciąż rozwojową pracę na Uczelni, początkowo jako wykładowca, dalej starszy wykładowca do roku 2013 na kierunku Aktorstwo Lalkowe. A od 2012 roku do chwili obecnej na kierunku reżyserii (AT w Warszawie, filia w Białymstoku), jako asystentka i adiunkt. Potrzeba rozwoju zaprowadziła Panią Bernardę w wieku 44 lat na studia reżyserskie w specjalności reżyseria teatru lalek w Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza

w Warszawie. „Entuzjastyczna przygoda” jak pisze w autoreferacie została przypieczętowana dyplomem w 2014 r. W 2013 roku doktorantka rozpoczęła współpracę na Wydziale Wokalno - Aktorskim w Białymstoku z którym współpraca zaowocowała muzycznymi spektaklami wg. scenariusza i w reżyserii doktorantki.

Fascynatka filmu i telewizji przez 13 lat stanowiła istotny głos i ważne ogniwo w tworzeniu nowo powstałego ośrodka TVP S.A. oddział w Białymstoku, pełniąc funkcję lektora, prezentera, dziennikarza, reportażysty, redaktora, autora scenariuszy i reżysera programów telewizyjnych. Dotykając różnorodnych społecznie zagadnień, zawsze stara się być głosem edukującym widza poprzez sztukę. Robi to niezwykle skutecznie. Realizuje autorskie programy współpracując z białostockim wydziałem AT. Relacjonuje Międzynarodowy FSL „Lalka - Nie - Lalka”. Tworzy reportaże, felietony związane z teatrem, filmem, muzyką, sztuką plastyczną. Powstają również jej autorskie programy „Podróże teatralne” (odcinki realizowane były przez dwa sezony) i „Kulisy” (96 odcinków).“

Dyplom doktora sztuki w dyscyplinie artystycznej Sztuki Filmowe i Teatralne, nadany uchwałą Rady Wydziału Sztuki Lalkarskiej, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. *Upodmiotowienie przedmiotu i uprzedmiotowienie aktora – proces przemiany na podstawie inscenizacji „Miriam” Olega Juriewa* otrzymała artystka 9.09. 2019 roku.

Twórczy wkład w teatralny pejzaż kraju docenił Prezydent Rzeczypospolitej Polski odznaczając artystkę SREBRNYM KRZYŻEM ZASŁUGI (2024).

DROGA ZAWODOWA PO UZYSKANIU STOPNIA DOKTORA

„W mojej działalności artystycznej trudno rozdzielić teatr, muzykę i film, a większość prac tematycznie w sposób pośredni lub bezpośredni łączy fenomen odkrywania podmiotowej funkcji przedmiotu.”

Droga zawodowa doktorantki po uzyskaniu stopnia doktora to konsekwentna dbałość o swoje scalone w języku sceny fascynacje, z efektywnym ich wykorzystaniem. To również skuteczna i pełna sukcesów praca dydaktyczna. Pomimo, iż czas ostatnich kilku lat nie był zbyt łaskawy dla artystów, doktorantka ze swoją umiejętnością kreatywnych rozwiązań w nieoczywistych twórczo sytuacjach - odnalazła się w nim znakomicie. Owocem stało się kilka spektakli - docenionych nie tylko przez widza. W reżyserii i wg. scenariusza autorki powstały: „3XM czyli Moniuszko, Miłość, Miraże” w Białostockim Teatrze Lalek (2019); wyróżniony w konkursie Klasyka Żywa za “oryginalny wybór repertuarowy i koncepcję inscenizacyjną” spektakl dyplomowy „Śmierć porucznika” S. Mrożka (AT w Warszawie filia w Białymstoku, 2020); muzyczny dyplom Studium Wokalno-Aktorskiego w Białymstoku „Przesada” według Agnieszki Osieckiej (własna adaptacja, 2021) czy tak adekwatnie wpisujący się w po pandemiczną rzeczywistość spektakl „Noniek” - Marty Guśniowskiej w Teatrze Dzieci Zagłębia im. Jana Dormana (2021). To przedstawienie zostało uhonorowane Złotą Maską w kategorii „Spektakl dla młodych widzów”.

Z okazji jubileuszu Studium Wokalno - aktorskiego artystka wyreżyserowała również koncert „Przystanek Broadway”, wg. swojego scenariusza.

Doceniana praca doktorantki, tak istotnie zasilająca życie kulturalne regionu zaowocowała trzykrotnym Stypendium Prezydenta miasta Białegostoku dla Twórców Profesjonalnych. W ramach jednego z nich na podstawie odnalezionych listów rodziców z czasu ich repatriacji (1954-1958), stworzyła scenariusz „*Dokumenta dla nieba czyli warto pisać listy na papierze*”. Premiera w formie performatywnego czytania miała miejsce na scenie Białostockiego Teatru Lalek (2023). Przy tej okazji Pani Bernarda nagrała autorską piosenkę z muz. M. Nagnajewicza „*Dokument dla nieba*” a jej filmowe opracowanie miało premierę na YT w grudniu 2023.

Wspierając studentki z Ukrainy wyreżyserowała na podstawie tekstów Liny Kostenko spotkanie z poezją ukraińską - „*Do poezji należy podchodzić jak do wielkiego paleniska*” (scena teatru szkolnego ATB). Wsparcie młodych twórców to również wielokrotne opieki artystyczne projektów docenionych na arenie ogólnopolskiej m.in. „*Wielkie myśli małej głowy*” – spektakl autorstwa Julii Fidelus i Sabina Szetela; GAK Plama w Gdańsku (2024).

W pracy reżysera dotyka również innych form teatralnych i filmowych. W 2020 autorka zrealizowała słuchowisko: „*Czwarta rano*” na podstawie prozy Dagmary Bielskiej z premierą w BTL wydane w 1000 egzemplarzach (do odsłuchania na audioteka.pl). W roku 2020 z inicjatywy doktorantki powstało słuchowisko i rejestracja audiobooka „*Rycerz Mikołaj pokonuje SMokA*”. Rzeczą miała szczytny cel - odbyła się dla wsparcia zbiórki na leczenie Mikołaja z SMA. Autorka użyczyła również swojego głosu jako lektorka w cyklu słuchowisk historycznych dla Muzeum Farmacji UMB w Białymstoku (2023).

Równolegle z inicjatywy Stowarzyszenia Polunima powstała seria pięciu filmów „*Polunima online*” w reżyserii i wg. scenariusza wraz z opracowaniem graficznym autorki (realizacja Sebastian Łukaszuk, Łucją Grzeszczyk), które miały swoją premierę na kanale YouTube - Polunima w czasie pandemicznym. Autorka zrealizowała również filmowe opracowanie wywiadu przeprowadzonego z Krzysztofem Rauem (pokaz miał miejsce w Teatrze Lalka w Warszawie 2022 podczas obchodów Światowego Dnia Lalkarza).

Dla celów dydaktycznych na podstawie scenariuszy utworzonych przez zespół terapeutów, stworzyła artystka filmy instruktażowe (seria 25 krótkich form), dla Uniwersytetu Medycznego w Warszawie.

Doceniana jako ekspert jest zapraszana na liczne Festiwale Lalkowe do prowadzenia spotkań z widzami, wywiadów z twórcami (od pierwszej edycji festiwalu Białystok - Metamorfozy Lalek). Jak i do udziału w komisji przyznającej dyplom Polunima na festiwalach Sztuki Lalkarskiej m.in.:

- XXIX Międzynarodowy Festiwal Sztuki Lalkarskiej Bielsko - Biała
- XXX, XXXI Ogólnopolski Festiwal Teatrów Lalek w Opolu
- XIV Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Katowice Dzieciom
- Międzynarodowe Spotkania Szkół Lalkarskich METAFORMY we Wrocławiu
- I Przegląd Teatrów Lalkowych „Klasyka Od-Nowa” w Będzinie

Pani Bernarda to twórca wysokiej próby. Świetnie odnajduje się w różnych przestrzeniach artystycznych a jej barwny i bogaty dorobek z imponującym apetytem poznania z potrzebą inicjowania nowych kreatywnych wypowiedzi i opowiadania

poprzez sztukę o rzeczach ważnych, aktualnych czyni z doktorantki Artystkę Kompletną.

PRACA DYDAKTYCZNA

„Towarzystwo studiującym i obserwowanie ich obiecującego rozwoju jest z mojej perspektywy najbardziej satysfakcjonującą stroną zawodu pedagoga.”

Zakochana z wzajemnością w muzach Apollina teatrze, muzyce i tej współczesnej - sztuce filmowej z entuzjazmem dzieli się swoim doświadczeniem zawodowym z adeptami sztuki lalkarskiej. Doświadczenie doktorantki w tej przestrzeni jest nie do przecenienia. Zapoczątkowana w 1993 praca na Uczelni przyniosła tak wiele owoców, nie tylko tych dydaktycznych, ale naukowych i społecznych iż nie sposób nie dostrzec wyjątkowości doktorantki. Doceniana przez władze Uczelni została uhonorowana „Nagrodą Rektorską za wybitne osiągnięcia pedagogiczne”. Do 2013 Pani Bernarda pracowała na kierunku aktorskim w specjalnościach: „Gra aktora lalką” (pacynka, kukła, jawajka), „Elementarne zadania aktorskie z przedmiotem”, „Praca z mikrofonem”, „Praca z aktorem w planie lalkowym”. Pasja odkrywcy, wielopoziomowe doświadczenie artystyczne, merytoryczne zaplecze to zasoby doktorantki, które w syntezie twórczej dają skuteczne efekty dydaktyczne (nagradzane prace studenckie, pokazywane na wielu międzynarodowych festiwalach w Polsce i za granicą: Nitra, Eger, Grenoble, Toruń, Bielsko-Biała, Białystok).

W 2012 roku doktorantka rozpoczęła współpracę z Wydziałem Reżyserii AT w Warszawie Filia W Białymstoku. „Proseminarium reżyserskie”, „Seminarium reżyserskie”, „Praca z aktorem w planie lalkowym” i „Mała forma teatralna” - to przedmioty, którymi zajmuje się doktorantka. Jak pisze w Autoreferacie najbardziej satysfakcjonujące stały się zajęcia powstałe z jej własnej inicjatywy: „Lalki przed kamerą”(Program cyklu wykładów i ćwiczeń powstał według wskazówek doktorantki). Przedmiot autorski oprócz kreatywnego procesu powstawania dzieła teatralno - filmowego, posiada niezwykle cenne aspekty integrujące i stymulujące potrzebę współpracy w twórczym dialogu osób współtworzących projekt. Prace powstające pod kierunkiem Pani Bernardy były nagradzane na licznych festiwalach. Film „Odmęt” Marka Idzikowskiego, otrzymał główną nagrodę na IX Forum Młodej Reżyserii oraz wyróżnienie w konkursie „Debiut TR”. Również te, które są dla doktorantki szczególnie satysfakcjonujące z użyciem filmu poklatkowego jak filmy Ewy Wolskiej, „My Dear Quarantine” oraz „Teatrs, teatrs, teatrs”, czy praca filmowa Anity Piotrowskiej „List od babci” z zastosowaniem konwencji teatru cieni. „Trudno wymienić wszystkie prace prezentowane na festiwalach i pokazach otwartych, które powstały pod moją opieką pedagogiczną, bo jest ich sporo. Ostatnie realizacje Agaty Nierzwickiej, Pavliny Oklestekovej, Beaty Szewczyk, Wasila Daszkiewicza rezonują najwyraźniej.”

Artystka przez kilka lat (2013 -2021), pracowała również jako wykładowca w Policealnym Studium Wokalno-Aktorskim w Białymstoku na stanowisku nauczyciela gry aktorskiej i reżysera spektakli dyplomowych. Ten czas również przyniósł wiele owoców. Tych twórczych: w doskonałych warsztatowych warunkach, doktorantka

mogła procesować z młodzieżą fascynację podmiotowością przedmiotu, pasje filmowe, muzyczne i teatralne dając życie spektaklom muzycznym według swojego pomysłu i w swojej reżyserii. I tych ludzko - twórczych: zapraszając do współpracy wybitnych muzyków jazzowych - Piotra Nazaruka, Roberta Kubiszyna, Marka Napiórkowskiego czy takich z którymi współtwórco zaprzyjaźniła się na dłużej jak Marcin Nagnajewicz, muzyk, kompozytor, czy choreografka Karolina Garbacik z którą doktorantka zrealizowała trzy dyplomy muzyczne. Powstają: „*Tango Surrealo - czyli nieaktualny przewodnik po miłości*” wg. scenariusza tworzonego we współpracy z Wojciechem Szelachowskim; „*Mam Cię - czyli doświadczanie rzeczywistości*” wg. autorskiego scenariusza doktorantki na podstawie felietonów filozoficznych Rogera-Pola oraz „*Przesada - czyli lubmy się*” (własna adaptacja scenariusza Agnieszki Osieckiej).

Droga dydaktyczna Pani Bernady to również aktywny udział i znaczący głos w rozwoju Uczelni na niwie naukowej, jak i społecznej. Artystka:

- pełni funkcje opiekuna roku zarówno na kierunku aktorskim, jak i na reżyserii
- recenzuje prace magisterskie
- uczestniczy w pracach konkursowych Forum Młodej Reżyserii (2021 -2024)
- współtworzy program i współorganizuje Międzynarodowe Interdyscyplinarne Sympozjum „Teoria Michaiła Czechowa - dziedzictwo i inspiracje”, będąc zarazem członkiem Komitetu Naukowego i wygłaszając prelekcję „Michaił Czechow a film” (2019)
- jest członkinią Rady Naukowej Międzynarodowego Festiwalu Szkół Teatralnych „*Lalka-nie-Lalka*” (2022 i 2024)
- Jest członkinią Rady ds. jakości kształcenia w Filii w Białymstoku (2020 – 2024) oraz Uczelnianej Komisji Wyborczej AT w Warszawie (2024- 2028)
- pełni funkcję wiceprezes Białostockiego Stowarzyszenia Artystów Lalkarzy (2019), działającego przy białostockiej filii Akademii Teatralnej
- Jako członkini zarządu Polunima (Polski Ośrodek Lalkarski) działa aktywnie od 2019 r. na gruncie organizacyjno, naukowo, artystycznym. Wielokrotnie uczestniczy w komisjach konkursowych na stanowiska dyrektorskie teatrach (Teatru Lalek „Tęcza” w Słupsku (2020), Zdrojowy Teatr Animacji w Jeleniej Górze (2021). Jest głosem weryfikujących, opiniotwórczym mających bezpośrednie przełożenie na m.in przyznawanie nagród t.j.Gloria Artis, nagrody Wilka, Nagrody dla najbardziej obiecującej aktorki-lalkarki, obiecującego aktora-lalkarza młodego pokolenia, oraz dyplomów uznania. Aktywnie uczestniczy w zespołowych pracach, mających za zadanie udzielanie patronatu wydarzeniom teatralnym i przyznawanie nagród konkursowych (m. in. Międzynarodowe Festiwale w Bielsko Białej, Opolu, Rzeszowie, Katowicach, Kielcach, Białymstoku, Wałbrzychu, Łodzi, Słupsku, Wrocławiu, Będzinie).

Równoległy i równie bogaty świat doktorantki, połączony nie tylko z kreacją ale i z aktywnym byciem w życiu społecznym miasta Białegostoku to dzieleniem się swoim talentem i wsparciem ze środowiskiem niezawodowym. *„Chęć towarzyszenia moim dzieciom w ich karierze przy jednoczesnej potrzebie własnej aktywności w dziedzinie artystycznej przełożyła się na intensywną współpracę z lokalnymi podmiotami.”*

Tworzy dla miasta relacje z festiwalami szkolnych, prowadzi muzyczne programy regionu, współpracuje z chórami - Policji, Politechniki. Prowadzi m.in. : warsztaty artystyczne dla nauczycieli ramach *„Wychowania przez sztukę”* cyklicznego projektu miasta Białegostoku. Współpracuje ze szkoła muzyczną I i II stopnia przy tworzeniu większych wydarzeń muzycznych. Współpracuje z konkursem recytatorskim *„Kresy”*, skierowanym do Polaków mieszkających poza granicami polski. Prowadzi warsztaty dla nauczycieli polskich szkół na Litwie. I wiele, wiele niezwykle wartościowych dydaktycznych działań. Kreuje, wspiera, inspiruje. Stworzyła program dwuletniego kursu Instruktorów Teatralnych dla Miejskiego Ośrodka Doradztwa Metodycznego w Białymstoku, który to kurs wspierał nauczycieli propagujących w szkołach różne działania około teatralne. Wreszcie projekty z potrzeby serca. Artystka wspomaga: stowarzyszenia działające na rzecz chorych dzieci *„Pomóż im”* (Hospicjum domowe dla dzieci w opiece paliatywnej), *„Obok nas - Chirurdzy Dzieciom”* (stowarzyszenie przy klinice białostockiego szpitala dziecięcego DSK). Jest ambasadorką *„Pro Salute”* (podopiecznymi są dzieci z dystrofią mięśniową).

Jestem pod wrażeniem osoby doktorantki. Bogactwo aktywności artystycznych, naukowych jak i społecznych w połączeniu z inspirującą kreatywnością, ogromnym zaangażowaniem w każdą ze swoich działalności ukazuje, że to nie tylko niezwykła artystka i pedagog ale i piękny człowiek o wielkim sercu. Światły ambasador Uczelni w regionie i w Polsce na wielu poziomach pracujący na rzecz środowiska lalkarskiego. Istotne dokonania zawodowe i ogrom prac społecznych w tak wielu poruszających odsłonach.

AUTOREFERAT

Autoreferat to Dużej wnikliwości intelektualnej, przejrzysty i skondensowany zapis wielobarwnej i niezwykle bogatej drogi twórczej doktorantki ukazujący nie tylko jej wielopoziomowe wykształcenie ale i wysokie kompetencje. W części pierwszej w sposób usystematyzowany przedstawia autorka podłoże intelektualne, koncepcyjne i realizacyjne dla spektaklu *„Noniek”* Marty Guśniowskiej. Z pasją przybliżyła nam zjawisko podmiotowości przedmiotu w odniesieniu do procesu budowania scenicznego życia dla spektaklu. Przywołując istotne zagadnienia z literatury przedmiotu jak i z wartościowych tekstów: m.in. *„Podziwiał naprzód, zrozumiesz później”* (Gaston Bachelard), uzasadnia celowość wybranych przez siebie kierunków w tworzeniu koncepcji spektaklu. Systematyzuje swoje drogowskazy i inspiracje w pięciu tematycznych podrozdziałach: *Dlaczego Noniek, Inwazja rzeczy, Koncepcja, Spotkanie z widownią, Podsumowanie*. To ciekawy zapis wartościowy merytorycznie jak również refleksje uważnej obserwacji społecznych konsekwencji czasu pandemii nie tylko dla

teatru. Autorka posiada zdolność widzenia potencjału twórczego w obiektywnie trudnych sytuacjach i umiejętność pozytywnej, inspirującej twórczej nawigacji w celu transformacji tego trudu poprzez sztukę. Dotykając zjawiska depresji, również w odniesieniu do czasu po pandemicznej rzeczywistości, wskazuje na możliwości kreacji jakie pojawiły się w sytuacji izolacji domowej. Przedmiot - on jest w roli głównej. Ten znaleziony na strychu z nietuzinkową historią, ten stworzony najpierw w swojej wyobraźni a później namacalnie - przedmiot - zabawka z którą można się zaprzyjaźnić, można stworzyć z nią relację, może stać się powiernikiem najskrytszych tajemnic. Według autorki „Ożywianie rzeczy” staje się wielopoziomowo kreatywnym i zarazem terapeutycznym zjawiskiem, wpływającym nie tylko na rozbudzanie wyobraźni i stymulowanie tak istotnej dzisiaj potrzeby budowania relacji i tworzenia więzi, ale również zwraca uwagę na edukujący i pogłębiający wrażliwość dzieci aspekt dawania nowego życia zabawkom z arsenału „rzeczy znalezionych” w modnym i cennym ekologicznie nurcie upcycling czy zero waste. Opisane procesy bezpośrednio przekłada autorka na idee, które ożywają w konkretnych obrazach scenicznych historii Nońka. *„Animizm i fenomenologia otwierają ogromne pole dla kreatywności, a że Guśniowska ma również wykształcenie filozoficzne, jestem pewna, że w odczytywaniu sztuk jej autorstwa, te narzędzia są właściwe, a nawet niezbędne.”* Podkreśla również tak istotne w tworzeniu życia scenicznego znaczenie zabawy, w szczególności istotność zabawy tematycznej, budzącej spontaniczność, otwierającej na improwizację, fundamentalne elementy warsztatowe w kreacji życia scenicznego ale i podstawy zdrowia psychicznego. Apatia, zniechęcenie i brak humoru może rozproszyć się w zabawie, grze w przygodę, wyprawie w poszukiwaniu utraconego humoru. Z tych myśli rodzi się forma dla spektaklu - zabawa w grę. Podążam za myślami doktorantki w konsekwentnie przeprowadzonym procesie zachwytów i odkryć harmonijnie wykluwających się idei, obrazów dla ukazania historii Nońka. Podsumowujące zapis odkrycie autorki, odnalezione w pracach Dormana: „Lalka zastąpiona przez rekwizyt - wykreowana z tego co pod ręką”, spójnie klamruje koncepcję artystki o przedmiotach - postaciach oraz dodaje historii powstawania spektaklu elementu metafizycznego. Bardziej jeszcze fakt, że premiera odbyła się na scenie, którą współtworzył Jan Dorman i której jest patronem.

Druga część poświęcona drodze zawodowej pozwala jeszcze głębiej przyjrzeć się dokonaniom doktorantki w przenikających się i splecionych ze sobą nierozłącznie dyscyplinach: filmie, teatrze i muzyce *„z nieprzerwaną fascynacją podmiotowością rzeczy, które uważa autorka za trzon wszystkich prac”*. Zapis niezwykle gęsty w treści znaczeniowe w intensywności zawodowych doświadczeń odczytałam jak harmonijny jakby przywoływany podświadomą potrzebą wyzwania, opis splotu przypadków, w pełni wykorzystanych możliwości, wysyconych skutecznym działaniem twórczym. *„Improwizacja z rzeczywistości”* (za autorką) w kreatywnych odsłonach artystki kompletnej, z potrzebą nadrzędną - niezależnością w tworzeniu.

NONIEK

Przedstawiony w postępowaniu habilitacyjnym w reżyserii Pani Bernardy spektakl „Noniek” Marty Guśniowskiej, swoją premierę miał w Teatrze Dzieci Zagłębia w Będzinie w listopadzie 2021 roku. Koncepcja spektaklu została przeżyjnie opisana w

autoreferacie i konsekwentnie przeprowadzona w spektaklu. Scalone fascynacje autorki po raz kolejny wcieliły w życie sceniczne wartościowy i oryginalny tekst. Moje pierwsze spotkanie z Nońkiem odbyło się zanim przeczytałam dokumentację doktorantki. Celowo pozwoliłam sobie zanurzyć się w Jego świecie bez wiedzy o konstrukcji spektaklu. Od momentu pojawienia się Nońka, zamieszkującej w jednej szaf, kruchej istotki, w swoim mikro pokoiku na mikro łóżeczku dałam się zaczarować jego budzącej ogromne współczucie postaci. Liryczny głos aktorki niezwykle sugestywnie prowadzącej postać chłopca, który zgubił humor, dźwięk saksofonu, świetna gra światła, industrialne postaci z przedmiotów, w prostej, wielofunkcyjnej i monochromatycznej scenografii, tworzą niezwykle klimatyczną inscenizację. Jestem w miejscu, gdzie stoją ni to szafy, ni regały, może jakaś przechowalnia. Ktoś zamiata, ktoś czyta, wyraźnie widać, że to jakiś nawias - gra, zabawa, tym bardziej, że jedynym słowem jakie się pojawia jest „NO NIE ?” - jako pointa, komentarz różnych sytuacji scenicznych. Zwraca uwagę od pierwszej sceny wszechobecna, wspierająca narrację muzyka. Barwnie podkreśla charaktery postaci w piosenkach - liryczna Nońka o braku humoru (pięknie zaśpiewana), bluesowa komara detektywa bez nogi czy moja ulubiona - handlarza humorów na hulajnodze - „Jestem handlarzem”; zwrotka niczym z arabskiego targu, z refrenem jazzująco - swingującym. Piękna gra światła odbijająca się od metalowych przedmiotów, rekwizytów, które ożywają w zależności od tego jaka przypada im funkcja w połączeniu z saksofonowymi dźwiękami współtworzą obrazy momentami jak filmowe kadry polskiego kina lat 60 tych. Postaci w swoich industrialnych konstrukcjach i zaskakująco prosta, niezwykle plastyczna scenografia to również wielki walor spektaklu. Bohaterowie z secend handu tworzą ciekawe, nowoczesne formy, przykuwające uwagę. Ślimak z głową - lampą, gąsienica bez ochoty zrobiona piłeczek pingpongowych, pająk z parasola, czy papamobile Nońka zrobione z kół, kierownicy i szpitalnego wózka. Zachwyciły mnie „lalki” - Nadrzędnika i Podrzędnika. Płaskie Postaci wynurzające się z metalowo czarnej szafy z głowami z kół rowerowych i metalowego szkieletu cielesnego, niemal jak obrys ciała z kryminalnych opowieści. Wziąwszy pod uwagę, że bohater odwiedza biura rzeczy znalezionych, zagubionych i zamiecionych nie dziwi fakt, że bohaterowie są poskładani z takich właśnie elementów. Tym bardziej doceniam jak spójnie a zarazem oryginalnie wszystkie elementy harmonijnie dopełniają narrację opowieści. Może nawet przypowieści. Noniek wyrusza po swój zagubiony humor, by w końcu odnaleźć Notkę a razem z nią humor doskonały w oczach, na ustach i w sercu. Jakie piękne i jakie proste. Noniek według autorki „mógł pomóc zarówno dzieciom jak też dorosłym w odnalezieniu drogi oddalającej nas od depresji.” Na Negację - Akceptacja. No - Nie ? kontra No - Tak! Mów TAK życiu, temu co jest, tylko wówczas możesz nie walcząc odnaleźć rozwiązanie w trudnym. Duchowy a zarazem aktualny społecznie tekst doktorantce udało się zrealizować znakomicie. Ta ucieleśniona fascynacja autorki podmiotowością przedmiotu w atrakcyjnej odsłonie z ważnym przekazem to w moim widzeniu wyjątkowa propozycja dla młodych i starszych dzieci. Piękny i klimatyczny w obrazie, spójny formalnie i czytelny w przekazie spektakl, to zasługa doktorantki, która doskonale wie dokąd chce zmierzać i przy użyciu jakich narzędzi. Przejrzyście opisała ten proces w autoreferacie ukazując swój wpływ na budowę poszczególnych elementów spektaklu. *Julia Skuratova wymyśliła postaci wpisane w przestrzeń tego spektaklu – magazynu, gdzie są gromadzone rzeczy. Zależało mi na tym, żeby przedmioty w tej konstrukcji były widoczne. Porzucone, niepotrzebne, przywrócone do życia w formie*

dającej im konkretną postać formy teatralnej. Pomysły autorki doskonale sprawdzają się na scenie, również muzyczne fascynacje jazzem skutkują nie tylko improwizowanymi próbami z aktorami ale również kierunkami kompozycji muzycznych. Marcin Nagnajewicz, podążając za sugestią doktorantki tworzy muzykę niezwykle klimatyczną, spójną gatunkowo jednak różnorodną w charakterze poszczególnych odsłon.

Włączenie spektaklu do internetowego teatru TVP jako podpora edukacyjna dla nauczycieli w temacie - nauki młodych nazywania i rozpoznawanie emocji, potwierdza tylko, jak piękny i wartościowy spektakl podarowała doktorantka najmłodszemu widzowi.

KONKLUZJA

Po zapoznaniu się z dokumentacją dotyczącą dorobku artystycznego i pedagogicznego, zapisem spektaklu „Noniek” stwierdzam, że dokonania artystyczne Habilitantki całkowicie spełniają wymagania określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku, Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce. Z pełnym przekonaniem popieram starania dr Bernardy Anny Bielenia o nadanie Jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie sztuki dyscyplinie Sztuki Filmowe i Teatralne.

